

SERAFINSKÁ CESTA

úvahy a zajímavosti
z františkánského světa

Popelční středa MCMXXXIII.

"Pán dal mně, bratru Františkovi, abych takto začal dělat pokání: když jsem ještě věšel v hříších, zdálo se mi nesnesitelně hrozně, měl-li jsem se setkat s malomocnými. Proto sám Pán mně dovedl mezi ně a prokazoval jsem jim skutky milosrdenství. A když jsem od nich odcházel, pak to, co se mi zdálo hrozně, proměnilo se mi v radost pro duši i tělo..."

(Ze Závěti sv. Františka
z Assisi)

Johannes Joergensen :

UKŘIŽOVANÁ RŮŽE

(Tuto básně věnoval slavný dánský spisovatel svým českým sestrám a bratřím r. 1936)

Mei Ephem a člověkem, který ho chce milovat, odehrává se odvěká rozmluva:

"Můj synu"- říká Bůh - "je nutné, aby ses obětoval,
je třeba-jak pravil můj apoštol-
aby svět byl ukřižován tobě
a ty abys byl ukřižován světu".

" Jak, Pane? Je třeba, aby svět mi byl ukřižován?
Svět, ona báječná růže,
jejíž každý náš, vonný plátek slibuje
novou radost, nové opojení?
Ta že bych měl ukřižovat?"

"Ano, synu můj, tak to musí být.

Ona báječnou růží je nutné přibít na kříž,
tu třeba přibít třemi hroznými hřebky božských otností-
hřebem víry, jež říká: Zde na zemi není nic,
hřebem naděje, jež říká: Tam nahoře je všechno,
hřebem lásky, jež říká: Země nicotě a říj tomu, co je váš.

Učin tak, synu můj, vždyť jinak tě nebude s to zachránit.

Pohlédni na mne.

Já sám jsem veliký Obětovaný,
veliký Ukřižovaný

a proto jsem

veliký Zachráněný, jediný Spášen.

Jen ve mně je spášen.

Vejdi tedy do mne, přibíj na kříž růži svého těla,
růži svého srdce,
růži světa, který miluješ.

A když to uděláš, jdi učit i druhé

křížové cestě
- jděte a učte".

POKÁNÍ

(K soužení)

Při vyslovení tohoto jediného slova "pokání" se mnohým lidem vybavují v předstevách zamlá a bledé tváře, skelné oči, smutné pohledy, smutné obličejy... Pokání nám však nesmí ubrat nic na radosti, naopak. Kristus říká: " Když se postíte, nebudte se smušili jako pokrytci... ale když se postíš ty, pomaz si hlavu a umyj si tvář..." /Mt 6,16-17/

K správnému pochopení, co je pokání, by nám mohlo pomoci jedno místo z l. kap. sv. sv. Marka: " Ježíš se odebral do Galileje kázat Boží evangelium. První: Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Cíte pokání a věřte evangeliu." /Mk 1,15/ Je třeba si nejdříve vysvětlit výrazy "pokání"--"evangelium". V Markově evangeliu je použito řeckého výrazu "metanoie", což odpovídá starozákonnímu "šub". Tímto termínem se označoval návrat poddaného, který uprhl, nebo návrat nevěrné ženy k muži. V Ježíšových ústech to znamená přijetí nabídky Božího odpuštění a společenství s Bohem. Věřit evangeliu znamená přijmout o tom radostnou zvěst. Vidíme tu, že Ježíš chápe pokání nejen jako odvrácení od hříchu, ale zároveň jako ochotu přijmout Boží království, které přichází na svět v jeho osobě. Neříká tedy: Jděte konat pokání (do pouště, postit se o chleba a vodě ...), ale: Zanechte všeho nebožie a pojďte se znout!

V evangelích máme docela konkrétní případy toho, co Ježíš rozumí slovem "pokání". Tak například: Z a c h e u s přimozen Kristovou láskou se vsává polévky svého majetku ve prospěch chudých a rozhoduje se k mnohonásobné náhradě svých nepoctivostí /Lk 19,1/. Nebo M a t o u š, jehož setkání se s Kristem končí hostinou stejně jako návrat marnotratného syna v Ježíšově podobenství /Lk 5,27/. V nebi je přece větší radost nad jedním hříšníkem, který činí pokání! / Lk 15,11/.

Sv. Antonín Paduánský hovoří o pokání jako o s v a t ě b n í s i a v n o s t i, plné radosti a tak se úplně ztotožňuje s Kristovým slovem o umyté tváři a pomazané hlavě. Je zajímavé, že Savonarola, o kterém Schulz píše jako o "skřehotavém mnichu" / K. Schulz: Kámen a bolest/, počítá mezi znaky pravého pokání radost a jasot srdce i oslavou chválu Boha.

Jestliže je pokání návrat od hříchu k Bohu, je to beze sporu radostná záležitost /Mk, 11,15/; Mt 11,20-30/. Podle toho, co Ježíš říká u sv. Marka i jinde /Lk, 11,3/, týkají se jeho výzvy k pokání v š e c h. Obrácení je svou povahou takové, že se musí stále obnovovat. Vyžaduje to zaangażovanost pro Kristovo království. Pokání je tedy věcí hříšníků, kterým se právě "rozsvítilo" i věcí lidí, trvale žijících s Bohem - dá se říci i svatých. Jsme přece vzájemně solidární, každý žívou součástí celku - myslíme si pod tím církev nebo svět, jak chceme - myslíme na milujícího Boha a na to, jak On, Lásky sama, je nemilován a vyplyne nám z toho jako samozřejmost snaha jaksi vyvažovat to, čeho se mu od nás lidí nedostává. Čím je bůh v našem světě méně milován, tím víc musíme srdcem a skutkem i životem vyvažovat ten hrozný nedostatek.

U těch, kteří si toto uvědomují, nabývá pokání víc a víc podoby s m í r u : touží se stát smířiteli. Všechny ty formy ateismu kolem nás přímo volají ne už jenom po slově nebo po žíru. Lidé kolem nás žijí j e o u bez Boha nebo proti Bohu. Proti bytí už pouhý čin nestačí, tím méně slovo. Kkvivalentní je jedině b ý t b y t o s t n ě B o ž í.

Proto stejně vznikala a vznikají vlastně v každé době celá hnutí, seskupení, společenství lidí, kteří se cítí povoláni přímo k **š i v o t u** modlitby, kajivosti a smíru. Proto vedle aktivních, činných řádů jsou v církvi řády rozjímavé, kající, jako např. Kajícíci z Assisi. Apoštol Pavel viděl ve své době "spolustěna-
jící a spolu se trápící až desavad" svět **xxx /Rim 8,22/** a v něm církev jako tajemný organismus spásy, "mystické tělo Kristovo", ve kterém se uplatňuje diferenciací různých orgánů a funkcí. Lidé modlí se, spojují celou svou existenci, vše co myslí, dělají a trpí s Kristem, maximálně vyvažují ta kvanta nevděku a zloby oddaností Bohu, dobrou, láskou, tělem - duší. Je to nepředstavitelná, úžasná moc - i když jsme si toho tak málo nebo málokdy vědomi.

Pohlížejme s nasmírnou úctou na takové lidi, jako byl třeba **Stáns** **Isaurá**, celoživotně upoutaný na vozíček; zdá se, že tihle lidé, oproštěni od všeho pečetění a marnosti, se starají o svěžest vzduchu a dýchání pro své bratry, pozvedají nás všechny vzhůru a nesou ve svém oslabeném a nemocném těle jako duchovní kyklepové církev a **xxx** svět.

Carlo Carretto říká v jasně jedné ze svých knížek: "Až se jednou v nebeském království zeptáme neviných, kteří trpěli za hříšníky, chudých, kteří odčinili viny bohatých, mučených, kteří vylili krev za násilníky, zda bylo spravedlivé anebo pomýlené platit tak vysokou cenu, dostaneme odpověď: bylo to třeba, a b y n i k d o n e u n i k i **láscce.**"

x x x x x x x

Z svátek sv. Františka a Juleta

"Mějme lásku a pokoru a podporujme druhé, neboť to obývá duši z poskvrn hříchu. Vždyť lidé přijdou o všechno a zanechají na tomto světě. sebou však ponasou odměnu za lásku a za to, co rozdali; za to dostanou od Pána odměnu a štědrý odplatu".

(List všem věrným křesťanům 5)

" Je také třeba, abychom se postili a zdržovali od neřestí a hříchů i nadbytku v jídle a pití a abychom byli katolíci".

(Tamtéž 6)

" Věrný a rozumný služebník je ten, který při všech svých poklescích nevzdá se na konat pokání; ve svém nitru lítostí a navenek vyznání a zadosťučněním skutkem."

(Slova sv. Otce Františka 23)

" Vytrvejme všichni společně v pravé víře a v pokání, neboť jinak nemůže nikde být spasen".

(2. řečole kap. 23)

"Áťse bratři chrání, aby se navenek neukazovali zasmušilí a jako zachmuřeni pokrytci, spíše ať se jeví veselí, milí, jak se sluší na lidi, kteří se radují v Pánu".

(Tamtéž, kap. 7)

" Čiňte pokání, neste ovoce, které je hodno pokání! Neboť věste, že brzo zemřete. - Dávejte a bude vám dáno. Odpuštějte a bude vám odpuštěno. Jestliže však vy neodpustíte, pak ani Pán vám neodpustí vaše hříchy.

(Tamtéž kap. 21)

Úloha ekumenismu u nás.

Již řadu let se mnoho lidí na celém světě věnuje horlivé práci o vážné úloze ekumenismu. Nemáme však přehlédnout, že do této práce pronikají často tendence, které se objevily již ve 20. letech našeho století, které se v 60. letech staly modní záležitostí v různých státech Evropy a Ameriky a které se projevují i u nás. Jde o tendence přejímat - často nekriticky - prvky z asijských a afrických kultur, které jsou křesťanství cizí a ve svých důsledcích vlastně ekumenismus oslabují.

Jan Pavel II. ve svém projevu k účastníkům IV. Mezinárodního kongresu pro charismatičtí obnovu dne 7.5.1981 hovořil o úloze ekumenismu a m.j. řekl: "Jak se má tato úloha provádět? Druhý vatikánský koncil nám dává pokyny: "Katolíci věřící mají v první řadě čestně a horlivě přemýšlet o tom, co je nutné obnovit ve vlastní katolické rodině a co je třeba konat, aby její život vydával věrnější a jasnější svědectví o učení a zřízení, převzatých od Krista skrze apoštoly" (Unitatis redintegratio, 4). Právě ekumenické úsilí se nesnaží obtížné úlohy, jako je oblišené učení, obejít tím, že se chce překotně vytvořit jakýsi druh autonomní "církve Duchů", oddělené od viditelné církve Kristovy. Právě ekumenismus slouží k spíš k tomu, aby rostla naše touha po církevní jednotě všech křesťanů v jedné víře, "aby se svět obrátil k evangeliu a našel tak svou spásu ke Otci Boží." (Unitatis redintegratio, 1) Chceme důvěřovat, že jestliže se oddáme dílu pravé obnovy v Duchu, tentýž svatý Duch nám odhalí tu strategii pro ekumenismus, která ~~zjednotí~~ promění ve skutečnost naši naději v "jednoho Pána, v jednu víru a jeden křest, v jednoho Boha a Otce všech, který je nade všemi, všecky proniká a je ve všech." (1K 4,5-6)

Cílem je tedy vrátit lidi znovu ke Kristu. Co to znamená pro nás, zde v Československu? Jistě i u nás má na sekularizaci národa vliv konkrétní způsob života. Máme však proti jiným národům zvláštnost v šesti staletích náboženských sporů, nedoresazení a tragedií. Nenarážíme tolik na důsledky liberalismu nebo racionalismu, ale na propagandisticky velmi dobře využitě tragické nedoresazení v případě M. Jana Husa, některých emigrů z doby habsburské protireformace, zneužití postavy sv. Václava nacisty apod.

V projevu k mezinárodnímu shromáždění Generálních představitelů františkánských institutů 3. řádu v Římě dne 8.3.1982 přednesl Sv. Otec poznámky k Závěti sv. Františka. M.j. řekl: "Abyste se navzájem milovali jako bratři a sestry, to je zcela vůle vašeho Otce Františka, ale musíme dodat, že František neměl žádnou jinou vůli než Ježíšovu. Milování, dcery a synové, jistě jste vycítili význam vzájemné lásky pro vaše shromáždění. Právě jsem řekl, že jenom Duch sv. může udržet jednotu. Dodávám nyní, že je to bratrská láska, která tuto jednotu odhrožuje. Nemůžete se omezit na vytvoření studií a výzkumné skupiny. Jste nejprve bratři a sestry, kteří se scházejí, aby se milovali vzájemnou láskou v Kristu.

Pamatujte si dobře, že toto je vaše první nabídka: žít mezi lidmi život podle evangelia v bratrské lásce. Aby lidé naší doby, když vás vidí, mohli opět nalézt obdiv, jaký mělo okolí pro první křesťany: "Hleďte, jak mají jeden druhého rádi!" Pak se stanete v našem rozervaném světě účinnými proroky jednoty skrze bratrské společenství."

A dále řekl: "Chcete-li tedy následovat Krista způsobem sv. Františka, musíte uposlechnout tohoto radikálního požadavku lásky, která všechno obětuje, všeho se vzdá, aby byla k dispozici i pro toho nejnepatrnějšího a nejvzdálenějšího bratra. Jenom dokonalá chudoba dokáže připravit naše srdce, abyste Boha a lidi, své bratry, milovali láskou, která má je podobná lásce Ježíšově. A neopak může jen

hluboká touha po lásce k Bohu a k lidem vést k chudobě srdce. Obrácení k lásce a obrácení k chudobě se od sebe nedají oddělit. Přiveďte svou chudobu v tomto pohledu lásky a budete ji též prožívat plni radostí! Neboť ona vám zabrání, abyste z vašich bratrství vytvořily komunity, které se uzavírou do sebe; ona je naopak otevře, aby jejich světle vysafovalo navenek."

V tomto duchu není pro nás tak aktuálním problémem řešení věroučných rozdílů. To je záležitost jistě velmi důležitá a je správná, když se jí zabývají k tomu povolání odborníci. Pro nás však je otevřeno nesmírně významné pole v oblasti problémů minulosti, které jsou i našim dětem věteřovány jako důkazy špatnosti církve a nakonec i nesprávnosti nebo škytečnosti víry v Boha.

Je jisté, že řadu nesprávností v minulosti zavinili lidé, stojící mimo církev, ať už protestanté nebo představitelé státní moci. Řadu chyb však učinila sama církev, lépe řečeno někteří církevní představitelé. Např. v době rekatolizace českého národa po třicetileté válce církevní představitelé v dobré snaze sjednotit národ a zakončit 200 let válek, nepokojů a rozbrojů nahrávaly habsburské monarchii v její snaze o germanizaci národa a o likvidaci jeho národní totožnosti. Nesmíme však zapomenout, že současně vystupovali církevní činitelé i na obranu českého národa. Již r. 1646 se jezuita Adam Kravaňský dovolával potřeby nového Žižky, o něco později vydávali jezuité v Klementinské tiskárně spis, J.A. Kozenského, P. Balbín napsal spis na obranu české státnosti, P. Dobrovský a řada kněží vystupovali později jako buditelé národa.

V dopise arcibiskupovi kard. Fr. Tomáškovi k 700. výročí smrti blah. Aněžky České ze dne 2.2.1982 napsal Jan Pavel II.: "Aněžka je přece jedním z posledních nejkrásnějších květů prastarého vládnoucího rodu Templářů. Ti vstoupili do dějin se sv. Václavem a jeho babičkou sv. Ludmilou, která přijala křest od sv. Metoděje. Tam jsou kořeny vaší národní kultury! To je vaše duchovní totožnost! Střeďte si lárlivě toto dědictví a předávejte je neztančené svým dětem!"

Nehledejme cíle ekumenismu a nás v řešení celosvětových problémů nebo v asimilaci nějakých seljských přístupů. Naší úlohou je v ekumenismu a nás je práce na odstranění neblahých pozůstatků minulosti nulých staletí, které brání znovusjednocení národa. T.G. Masaryk řekl: "Podstatný obsah dějin našeho národa je náboženské uvědomování." (K. Čapka: Hovory s MFGM). Ano, uvědomování na bázi křesťanství. Neobávajme se tedy hledat porozumění se všemi lidmi dobré vůle v našem národě s cílem znovusjednocení kolem Krista. Navazujme na velké osobnosti našich dějin, katolíky i protestanty, i na osobnosti našeho současného života.

Znysleme se nad svým pokáním v letošních postních dobách z tohoto hlediska a uvažujme, jak realizovat úlohu ekumenismu v našem národě. V plné hloubce, v celé šíři, bezprostředně a prostě, vždy na bázi evangelia a věrnosti církvi, jak nás to učí sv. František z Assisi. Tak bychom mohli přispět k opětovnému sjednocení národa v lásce Kristově a v duchu jeho učení, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř.

* * * * *

Obtíže, nespěchy, bezvýchodnost uvádějí častě-ačkoliv se nám to nedá mozně- do pohybu tvrdí síly. Dochází to tak daleko, že nemožné otvírá cestu možnému.

Roger Schutz

AKTUALITY

In memoriam

Dne 9.12.1982 zemřel v Liberci P. Jan B. Bárta ve věku 61 let.
Pohřeb se konal dne 17.12.1982 na hřbitově v Liberci.

Nikdy jsem to tak necítila,
až dnes, kdy v očích stojí slzy,
že Tvoje dynamičnost -charismatická síla -
má tolik společného s Volajícím u Jordánu,
knězi Jona Křtitelem,
skutečný Menší bratře a připravovateli
rovných cest Páma
do srdcí tážících se: "Co máme dělat?"

Vím, že to adventní: "Ule, přijdu brzy!"
jei nosil přesvědčivě v hlubinách nitra.
Protože signály Tvého srdce byly už takové:
- bude to dnes? - bude to zítra? -

A teď je náhle všechno hotové.
Je konec dlouhých cest,
je konec nejistot, je konec lidských hrůz...,
protože někdo Věší stál na stráží,
poručil zastavit Tvůj vls
a jedním slovem: "Pojeď!"
Tě převedl do toho "zítra",
jež nikdy nepřestane...

Nepadle sice Tvoje hlava
pod ostrím meče kata,
ale patnáctiletý "Macheront" - ó Pane! -
a diskost posledního roku
to je Tvá nekrvavá sláva...
Památka Tvá zůstane svatá,
Jona Křtitelem, knězi,
Menší bratře a velký Vyznavači!

Itálie - Padova

Z k promluvy Jana Pavla II.:

"Sv. František z Assisi byl horlivý šířitel evangelia. To je posel-
ství i pro nás: být Kristovými svědky. Sv. František se setkal
s Kristem v církvi a v církvi ho následoval. Za jeho doby ještě
více než dnes mohlo vzniknout pokušení založit jakousi paralelní
církve "vyvolených", která by se skládala z lidí říjících tzv.
prostým a čistým evangeliem. Ale František šel k papeži a žádal ho,
aby potvrdil život podle evangelia. Viděl, že by opravdu nepotřil
ke Kristu, kdyby se nepedřídil Duchu, který mluví akrcze pastýře
tohoto velkého společenství, jímž je církev. Způsob, jak žil sv.
František, nás upomíná na jeho lásku k poslednímu, k chudým..."

Vatikán

Sv. Otec přijal dne 27.9.1982 deset tisíc účastníků pouti III. řádu
sv. Františka, kteří přišli z celého světa. Spolu s nimi se zúčast-
nilo audience i 500 členů plenárního shromáždění téže řádu, kteří
v té době zasedali v Římě. Jan Pavel II. v promluvu doporučoval
přítomným a všem sestřím a bratřím na celém světě, aby studovali,
milovali a snažili se uvést do každodenního života ~~sv. řádu~~,
schválené Pavlem VI., které mají evangelní hodnoty. Při těchto
hodnotách jim připomněl i lidské hodnoty, pro které na sebe berou
vlnu jako křesťané, angažování v různé činnosti na sociálním poli.
Účastníci audience pak vykonali pout do Assisi k hrobu sv. františka.

V a t i k á n

V říjnu 1982 byl blahověčen františkán Salvator Lilly (1853-1895), Ital umučený pro víru v turecké Arménii se 7 laickými spolupracovníky, kteří byli rovněž blahovězeni.

V a t i k á n

V poselství generálního představeného všech řádů sv. Františka označil Jan Pavel II. sv. Františka za "praporečníka dialogu a ekumenismu", a ocenil tohoto "ducha pokoje a všeobecného bratrství". "František žil ideál svobody, která pramenila z jeho dobrovolné chudoby". Tato dobrovolná chudoba osvobozuje od každé pozemské žádostivosti a starosti. Jeho spiritualita ho vedla k tomu, aby byl "praporečníkem dialogu a ekumenismu a současně k odstraňování všech překrad mezi lidmi", píše Jan Pavel II.

P o r t u g a l s k o

V jedné oblasti přijalo 18 mladých, ženatých venkovomů, příslušníků III. řádu sv. Františka, jáhenské svěcení. Budou působit jako stálí jáhenské mezi svými spoluobčany. Spolu s nimi absolvovali přípravné teologické i praktické kurzy i členové jejich rodin, aby jim mohli pomáhat.

B r a z í l i e

V Bolemu byli odsouzeni 2 francouzští kněží na 10 a 15 roků za podporu drobných rolníků v boji za jejich práva.

N S R

V rámci vyvrcholení oslav jubilejního roku sv. Františka se v NSR uskutečnily v mnoha místech kromě ranních týdnů meditací a modliteb, slavnostních mší sv., pěších pouťů do Assisi apod. i některé zvláště zajímavé akce: ekumenická bohoslužba v Altoně pod heslem "František z Assisi - pracovník pokoje" a "ekumenický františkán festival" v Münsteru se účastí asi 2500 mladých lidí. Festival byl spojen se společnými bohoslužbami, společným jídlem a písněmi a probíhaly při něm diskuse na témata: pokoj, radost ze stvoření, chudoba - alternativní život, přátelství mezi lidmi, misie. Ve Wadersloh se v rámci týdenních oslav konaly vedle bohoslužeb i diskuse, divadlo, lety balonem, loutkové divadlo a byla odhalena bronzová socha "sv. František a hlemýžďák", který je zde n.j. jako symbol spirály věčnosti. Ve Werl, kde se konaly bohoslužby, jejichž hlavními koncelebranty byl provinciál I. řádu sv. Františka F.H. Schallück, byl třikrát uveden františkánský muzikál Piet Janssens "Auž z Assisi".

A R G E N T Í N A - B U R U

P. Simon doprovázel v prosinci a lednu svého provinciála na cestě po Jižní Americe. Při té příležitosti navštívil dvakrát opět českého misionáře u melomocných P. Dr. Jáchyma Procházku a potěšil ho v jeho samotě. Poslal fotografie a obrázek z oslav jeho osmdesátin v r. 1981. 8.1.1982 se s ním rozloučil a alibil opět příležitostnou návštěvu. Na této cestě měl P. Simon možnost navštívit indiánkou misií v krah Contamana na řece Ucayali - 3.12. sám udělil sv. křest v osadě u uprostřed pralesa, kam přijíždí misionáři jednou za rok, 24 domorodců.

X X X X X X

Úsvety apoštolskou modlitbou, vyhlášené sv. Otcem na dnor a březni

Ú n o r : Za rozšíření křesťanského pohledu na práci.
Za sestáře misionáře, aby se dovedli přispůsobit nové situaci a sloužili i nadále církvi, ať už v misích nebo po návratu ve vlasti.

B ř e z e n : Aby postní doba byla pro věřící "dobou pravdy".
Za uchování lety k rodinným a náboženským hodnotám v Číně.

x x x x x x x x x

P O K O J A D O B R O

x x x x x x x x x